

การจัดการความรู้ของกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์

๑. หัวข้อ

การแก้ไขข้อบกพร่องในสหกรณ์

๒. ชื่อเรื่อง

การแก้ไขข้อบกพร่อง กรณี ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีในสหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงปางค่า จำกัด

๓. ชื่อผู้เล่าเรื่อง

นางสาวนันทมนต์ พรหมมา นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ

๔. รายละเอียดของเรื่อง

สหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงปางค่า จำกัด ตรวจสอบพบข้อบกพร่องลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๘ ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีได้นำเงินสดมาชำระหนี้บางส่วน คงเหลือหนี้จำนวน ๘๘๕,๐๐๐.- บาท สหกรณ์ได้ทำบันทึกข้อตกลงกับลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี กำหนดให้ชำระหนี้เป็นรายปี ปีละ ๘๘,๕๐๐.- บาท และชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายใน ระยะเวลา ๑๐ ปี สิ้นสุดเดือน ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยมีโฉนดที่ดิน และสวนยางพาราของมารดา ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีค้ำประกันการชำระหนี้ แต่ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีชำระหนี้ไม่ครบตามจำนวนที่ตกลงกันในแต่ละปี และจะมีการชำระหนี้ก็ต่อเมื่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีการติดตาม เร่งรัดหนี้ ต่อเนื่องหลายครั้ง จนถึงปีบัญชี ๓๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๘ มียอดลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีคงเหลือ จำนวนเงิน ๕๖๐,๖๑๖.- บาท และได้ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน การค้ำประกัน ปรากฏว่า โฉนดที่ดินที่นำมาค้ำประกันไม่ได้จดทะเบียนต่ออย่างใด และที่ดินสวนยางพารา จำนวน ๒๐ ไร่ เป็นที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ จึงประชุมร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อติดตามให้ผู้ค้ำประกันลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี นำเงินมาชำระให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ (๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘) ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฯ มีมติให้เชิญผู้ค้ำประกันลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี เข้ามาประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไขด้วย ผู้ค้ำประกันลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีได้เจรจาต่อรองกับสหกรณ์ฯ เป็นที่เรียบร้อย เพื่อแก้ไขปัญหามีมายาวนานสหกรณ์ฯ ยินยอมให้ผู้ค้ำประกันลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีชำระเป็นเงินสด จำนวน ๓๕๐,๐๐๐.- บาท โดยที่สหกรณ์ฯ จะไม่คืนเงินประกันลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี จำนวน ๑๐๓,๗๘๘.- บาท (เงินมูลค่าหุ้นที่เกิดจากการทุจริต) ให้แก่ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีแต่อย่างใด เนื่องจาก สหกรณ์ฯ ไม่ได้รับชำระหนี้จากผู้ค้ำประกันลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีเต็มจำนวนเมื่อชำระหนี้แล้วยังมียอดลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีคงเหลือ จำนวนเงิน ๑๙๐,๖๑๖.- บาท เมื่อนำเงินประกันลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีมาหักออกแล้ว ยังมียอดหนี้คงเหลือ ๘๖,๘๓๓.- บาท ซึ่งสหกรณ์ฯ จะต้องนำเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่อขอตัดเป็นหนี้สูญต่อไป ซึ่งสหกรณ์ฯ ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เต็มจำนวนทั้งหมดแล้ว

๕. การแนะนำส่งเสริมสามารถดำเนินการดังนี้

๑. ทำหนังสือแจ้งลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีและผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้ ก่อนครบกำหนด ๒ เดือน
๒. ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานการค้ำประกัน และประเมินราคาที่ดินค้ำประกัน
๓. จัดประชุมคณะกรรมการมอบหมายหน้าที่ และวางแผนการติดตามทวงถามหนี้ เช่น ให้ไปติดตามทวงถามเป็นหมู่คณะ หรือให้ผู้ผู้นำในหมู่บ้านร่วมเป็นพยานในการติดตาม ก่อนครบกำหนดเวลาชำระหนี้ ๓ เดือน และไปอีกอย่างต่อเนื่อง จนกว่าจะได้รับชำระหนี้

๔. ติดตามความคืบหน้าของการติดตามทวงถามหนี้ของลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีและผู้ค้าประกัน
๕. หากยังไม่ได้รับชำระหนี้ตามกำหนด ให้เรียกลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี และผู้ค้าประกันเข้ามาเจรจาต่อรอง และทำบันทึกข้อตกลงเพิ่มเติม ตามมติที่ประชุม
๖. เมื่อใกล้ครบกำหนดการชำระหนี้ให้คณะกรรมการประเมินความเป็นไปได้ของการชำระหนี้ว่าจะมีการชำระหนี้เข้ามาหรือไม่ หรือจะชำระเต็มจำนวนหรือไม่
๗. ติดตามการชำระหนี้ให้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลง

๘. ปัญหา อุปสรรคที่พบ และแนวทางแก้ไขปัญหา สามารถดำเนินการดังนี้

๑. ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน การค้าประกัน ปรากฏว่า โฉนดที่ดินไม่ได้ทำจำนวนกับสำนักงานที่ดิน และสวนยางพาราที่ค้าประกันไม่มีเอกสารสิทธิ์

แนวทางปฏิบัติ ประชุมคณะกรรมการดำเนินการเพื่อหาแนวทางแก้ไข และเร่งรัดให้ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีและผู้ค้าประกันชำระหนี้ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

๒. ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีไม่ชำระหนี้ หรือชำระบางส่วนไม่เป็นไปตามข้อตกลง

แนวทางปฏิบัติ ให้คณะกรรมการติดตามทวงถามจากผู้ค้าประกัน โดยไปติดตามทวงถามเป็นคณะ และมีผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน ไปเป็นพยานในการติดตามหนี้ด้วย

๓. ติดตามทวงถามเป็นระยะเวลานานหลายเดือนแล้ว ยังไม่ได้รับชำระหนี้ตามข้อตกลง

แนวทางปฏิบัติ ให้คณะกรรมการเชิญลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีและผู้ค้าประกันเข้ามาทำเจรจาความตกลงกัน และทำเป็นหนังสือบันทึกข้อตกลงเพิ่มเติมไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้ชำระหนี้ทั้งหมดให้ทันภายในระยะเวลา

ข้อเสนอแนะ

ในการติดตามทวงถามหนี้กรณีนี้ ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชีไม่ยอมชำระหนี้ตามบันทึกข้อตกลงกัน และโฉนดที่ดินของผู้ค้าประกันไม่ได้จดจำนวนกับสำนักงานที่ดิน สหกรณ์ฯ เพียงเก็บเอกสารโฉนดที่ดินเอาไว้เท่านั้น ซึ่งการทำนิติกรรมการรับสภาพหนี้ในขั้นตอนแรก สหกรณ์ฯ ควรทำให้รัดกุมมากกว่านี้ เพื่อการบังคับจำนวนในภายหลังได้ และการทำบันทึกข้อตกลงไม่ควรมีระยะเวลานานเกินไป ควรทำให้กระชับ ชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันสั้น และให้เร็วที่สุด
